

Henvendelse vedrørende ny ordning for sagsomkostninger i straffesager

På baggrund af Regeringens udspil "Mere Tryghed i Danmark", bifalder vi det fokus regeringspartierne har på problematikken vedrørende gæld fra sagsomkostninger i straffesager, og problemstillingens konsekvenser for de dømtes muligheder for et kriminalitetsfrit liv efter endt afsoning. Samtidig står vi uforstående over for dele af udspillet.

Med Regeringens udspil kan det undre, at flere projekter under Den Sociale Retshjælps Fond, herunder Fængselsrejseholdet, har mistet deres midler, og derved eksistensgrundlag, her over foråret. Vi mener, at det med dette udspil in mente, vil være hensigtsmæssigt at benytte de organisationer med erfaring på området til at varetage de særlige problemstillinger, som de indsatte står over for, herunder eftergivelse af sagsomkostninger og rådgivning til at afhjælpe øvrig gæld under og efter afsoning.

Det er vigtigt at pointere, at der med eftergivelse af sagsomkostningerne, ikke er tale om nogen særbehandling, da eftergivelsen kun gælder gæld fra sagsomkostninger, og ikke eventuel privat stiftet gæld, eller anden offentlig gæld, som f.eks. efterbetaling af børnebidrag. Samtidig undrer det os, at der kun italesættes fremtidig gæld, og ikke gæld fra sagsomkostninger bagudrettet. Hvad med de nuværende og tidligere dømte?

Den Sociale Retshjælps Fond har gennem de sidste otte år været beskæftiget med indsattes juridiske og økonomiske problemer, for at forberede deres muligheder for en værdig tilværelse efter endt løsladelse. Vi mener ikke, at dobbeltstraf gennem gældsfastsættelse efter endt afsoning gør noget godt for recidivprocenten, og det er vores erfaring, at sagsomkostninger er den største udfordring for tidligere dømte. Vi oplever, at uanset hvor meget gældsrådgivning vi yder, bliver det sjældent til mere end akut problemløsning.

Sagsomkostningerne er en væsentlig barriere, og kan løbe op i flere hundrede tusinde kroner, og dermed umulige at tilbagebetale. Dette er direkte uhensigtsmæssigt for den enkelte dømte, da der er knyttet en række menneskelige problemer til den ofte livslange gæld, som mange står tilbage med. Situationen er ligeledes uhensigtsmæssig for samfundet, da sagsomkostninger skaber et både økonomisk og psykisk pres på den dømte som gør, at den pågældende vil få sværere ved at vende tilbage til samfundet som en aktiv og bidragende borger. Samtidig kan sagsomkostninger ofte kræves tilbagebetalt gennem lønindeholdelse fra SKAT, hvilket igen kan fjerne incitamentet til at tjene penge uden for det kriminelle miljø.

Man må ligeledes huske på, at de indsatte ikke har mulighed for at tjene penge af nogen betydning, mens de afsoner. Dette betyder, at eksisterende gæld til det offentlige og de private kreditorer ikke kan afbetales under afsoning, og den vokser sig derfor kun større. Har de dømte børn, har de heller ikke mulighed for at betale børnebidrag, og stifter derved yderligere gæld til det offentlige. Indsatte er derfor i stor risiko for at få en uoverskuelig gæld under afsoning, både i form af sagsomkostninger og i form af den voksende øvrige gæld. Disse problemstillinger, som ligger ud over selve sagsomkostningsproblemet, er derfor også væsentlige at tage med i debatten, da de bevirker, at den tidligere indsatte får endnu sværere ved at tilbagebetale sin gæld.

Vi indbyder til dialog om løsninger på problematikken, på trods af og på grund af, at vores Fængselsrejsehold lukker til sommer. Erfaringen i organisationen lever videre.

Direktør Sandy Madar, Den Sociale Retshjælps Fond